

Passie voor sport

Passie voor sport

Sportnota 2009-2012
Gemeente Almere

Voorwoord

Groei en ambitie

Almere is een groeistad. Het aantal inwoners blijft groeien, maar we willen ook dat de kwaliteit van wat we in de stad hebben blijft groeien. De ambitie is om nog beter te worden op de terreinen waar we al goed in zijn. Dat geldt ook voor de sport. Onze sportieve ambitie staat in deze nota. We hebben vooral gekeken naar de wijze waarop Almere sportief wil zijn en zich sportief wil tonen. Daarbinnen ligt de uitdaging om beter te worden, je te ontwikkelen in dat waar je goed in bent. Net zoals de individuele sporter, de amateur of de professional sneller, hoger of verder wil.

In de nota staat een scala aan opdrachten. We leggen de lat behoorlijk hoog maar dat past wel bij de ambitie die we als stad in totaal hebben. Ontwikkel en stimuleer de sterke kanten. Maak van je 7 een 9 en stop daar je energie in. Dat is de opdracht aan de uitvoerders van het gemeentelijke sportbeleid en aan al die sportieve Almeerders. Laat zien waar groei en ambitie toe kan leiden!

Arno Visser
Wethouder sport

Inhoud

Inleiding 7

1. Sport als onderdeel van een integrale vrijetijdsvisie 9

- 1.1 Gemeentelijke rol 9
- 1.2 Naar een sportnota 2009-2012 11
- 1.3 Opbouw van de sportnota 11

2. Sportbeleid 2009-2012: analyse, visie en doelstelling 13

- 2.1 Gemeentelijke visie op sport 13
- 2.2 Hoofddoelstelling 15

3. Speerpunten: ambities en maatregelen 17

- 3.1 De eigen woonomgeving 17
 - Speerpunt 1: laagdrempelige sportmogelijkheden dichtbij huis 17
 - Speerpunt 2: samenwerking buurt, onderwijs, sport en welzijn 18
- 3.2 Het stedelijke niveau 20
 - Speerpunt 3: kwalitatief hoogwaardige multifunctionele sportclusters 20
 - Speerpunt 4: vitale sportverenigingen 22
 - Speerpunt 5: talentontwikkeling 23
- 3.3 (Boven)regionale profilering 24
 - Speerpunt 6: topsportaccommodaties 24
 - Speerpunt 7: (top)sportevenementen 25

4. Randvoorwaarden 27

- 4.1 Gemeentelijke organisatie voor sport 27
- 4.2 Ondersteunende organisaties 28
- 4.3 Informatie, communicatie en promotie 29
- 4.4 Onderzoek en monitoring 29

5. Financiën 31

- 5.1 Gemeentelijke exploitatiemiddelen 2009 tot 2012 31
- 5.2 Gemeentelijke Investerings Plan (GIP) 32
- 5.3 Meerjaren Investeringsprogramma Flevoland Almere 2007-2010 33
- 5.4 Rijksmiddelen 33

Bijlage 35

Geraadpleegde bronnen 35

Inleiding

Almere, slechts dertig jaar oud, is met bijna 185.000 inwoners inmiddels de zevende stad van Nederland. Naar verwachting stijgt het inwoneraantal de komende jaren nog verder. Bij een stad van deze omvang past een goed voorzieningen-niveau, ook op het gebied van sport. Want sport is een onderwerp dat maatschappelijk sterk in de belangstelling staat.

Sport is de vrijetijdsbesteding met de meeste leden en de meeste vrijwilligers. Bovendien levert sportief bezig zijn een belangrijke bijdrage aan de volksgezondheid. Sportbeleid, zowel landelijk als lokaal, wordt steeds breder ingevuld. Waar sportbeleid zich voorheen beperkte tot de georganiseerde (verenigings)sport, liggen er nu raakvlakken met diverse andere beleidsterreinen, zoals gezondheidsbeleid, jeugd- en jongerenbeleid, onderwijsbeleid en vrijetijdsbeleid. Want sportbeleid gaat ook over bewegen en een actieve leefstijl, over meedoen, over leefbaarheid, over participatie en over stads-promotie. Het belang dat het Rijk hecht aan sport blijkt ook weer uit het onlangs verschenen beleidskader Sport, Bewegen en Onderwijs (8 oktober 2008) waarvoor de ministeries van VWS en OCW van 2009 tot en met 2011, 28 miljoen euro beschikbaar stellen. Dit budget komt beschikbaar bovenop de bestaande budgetten en is bedoeld om de strijd aan te gaan tegen overgewicht en schooluitval en als investering in de ontwikkeling van topsporttalent.

In deze nota beschrijven we welke kant de gemeente Almere de komende jaren op wil met sport. In het eerste hoofdstuk gaan we achtereenvolgens in op:

1. De integrale Visie Vrije Tijd, die dient als inhoudelijk kader van het Almeerse sportbeleid.
2. De rol die de gemeente Almere wil spelen als het gaat om sport en sportbeleid.
3. De functie, reikwijdte en totstandkoming van de sportnota.
4. De opbouw van de sportnota.

1. Sport als onderdeel van een integrale vrijetijdsvisie

In aansluiting op de doelen¹ van het collegewerkplan ontwikkelde de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling in maart 2008 een toekomstvisie voor vrije tijd in Almere. Het gaat hier om een integrale vrijetijdsvisie, die zoekt naar raakvlakken, combinaties en synergie tussen sport, cultuur, recreatie en andere vrijetijdssectoren. De visie geeft richting aan de gewenste ontwikkeling van een integraal Almeers vrijetijdsbeleid tot 2020 en houdt tevens rekening met de geplande schaa sprong naar 350.000 inwoners in 2030.

1. Meer Almeerders doen mee aan vrijetijdsactiviteiten in eigen stad; aanbod van vrijetijdsvoorzieningen afstemmen op de vraag; versterken regionale functie op het gebied van vrije tijd.

Het vrijetijdsbeleid beoogt bij te dragen aan een *hechte, leefbare woonomgeving* én aan de *versterking van de identiteit van de stad*. Deze doelen versterken elkaar.

Een stad waar bewoners prettig wonen en hun tijd doorbrengen is ook in regionaal verband aantrekkelijk. En een sterk profiel en een eigen identiteit maakt dat bewoners trots zijn op hun stad en zich ermee kunnen identificeren.

Sport kan bij uitstek bijdragen aan deze doelen: sport is leuk om te doen, het is gezond, biedt mogelijkheden tot sociaal contact, ontmoeting en gezelligheid, is een platform voor integratie en binding in de wijk, vertegenwoordigt een niet te onderschatten economische waarde, is een bron van werkgelegenheid en geeft de stad een sportief profiel. In de Visie Vrije Tijd wordt de maatschappelijke betekenis van sport dan ook nadrukkelijk onderkend en benoemd. In het verlengde hiervan is er voor de kortere termijn behoefte aan een meer praktisch beleidskader. Daarom heeft de gemeente Almere in 2008 uitvoeringsnota's sport en cultuur voor de periode 2009-2012 ontwikkeld. Deze sectorale nota's zijn vanuit één gemeenschappelijk perspectief – de Visie Vrije Tijd – ontworpen.

1.1 Gemeentelijke rol

Voor veel sportgerelateerde onderwerpen is geen gemeentelijk beleid nodig. Verenigingen en sporters kunnen prima zelf uit de voeten en sportondersteunende organisaties bieden in veel gevallen uitkomst. Maar in andere gevallen ligt de bal bij de gemeente. Daarbij houdt de gemeente vooral het publieke aspect in het oog: de toegankelijkheid en de kwaliteit van voorzieningen en de deelname van achterstandsgroepen. Om dat te bereiken werken

Programma Bureau Stad, Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling en de Dienst Stedelijke Ontwikkeling samen, elk vanuit de eigen expertise en verantwoordelijkheid. Ook andere sectoren en organisaties worden waar mogelijk betrokken. In het verlengde hiervan heeft de gemeente drie rollen op het gebied van sport:

1. Faciliteren: het bieden van structurele ondersteuning voor de sport, waar dit nodig is. Dit kan bijvoorbeeld met structurele subsidies en het realiseren en in stand houden van openbare sportaccommodaties. Deze ondersteunende rol is te typeren als 'de bal hooghouden'. Wel moet

voorkomen worden dat men afhankelijk wordt van subsidie. Dat kan namelijk tot problemen leiden wanneer de gemeente de subsidie wil stoppen of verminderen.

2. Stimuleren: het initiatief nemen tot tijdelijke impulsen en subsidies ter bevordering van de ontwikkeling van de sport in Almere. Organisaties worden zo uitgedaagd bij te dragen aan realisatie van de gestelde maatschappelijke doelen. Deze rol valt te typeren als 'de voorzet geven'.
3. Regisseren: het bevorderen van de samenwerking en afstemming tussen de diverse organisaties en betrokkenen bij de uitvoering van het sportbeleid. Deze rol gaat dus over 'het samenspel'.

1. Sport als onderdeel van een integrale vrijetijdsvisie

FOTO: TOPSPORTCENTRUM ALMERE

“Beleidsmatig moet je de lat altijd hoger leggen dan de laatste keer dat je erover sprong”. Erica Terpstra, voorzitter NOC*NSF

1.2 Naar een sportnota 2009-2012

In de sportnota 2009-2012 krijgen de bovenvermelde rollen concrete invulling. Daarmee dient deze nota meerdere doelen:

- het voorhouden van een spiegel: wat gaat er goed en wat kan beter;
- het bieden van een kader waarbinnen de gemeente vraagstukken kan afwegen;
- het waarborgen van afstemming met andere beleidsterreinen en het gebiedsgericht werken;
- het afstemmen van sport binnen de diverse deelterreinen;
- het verbinden van de losse onderdelen van het beleid tot één visie;
- het goed vervullen van onze functie in de sport-infrastructuur;
- aan derden duidelijk maken wat de gemeente wel en niet op dit terrein doet en wenst;
- inspelen op veranderende omgevingsfactoren die leiden tot een andere behoefte.

Bovenstaande doelen maken duidelijk dat deze nota meer beoogt dan een actualisering van de oude sportnota ‘Blijvend in beweging’ 2002-2005. Nieuw in deze nota is dat sport deel uitmaakt van een integrale koers voor vrije tijd in Almere.

Reikwijdte

Deze nota geeft de speerpunten en doelen voor de (middel)lange termijn weer. De hieruit afgeleide korte termijn doelen worden jaarlijks vastgelegd in de programmabegroting. In afzonderlijke deelplannen, die samen met de betreffende sportorganisaties en aanverwante organisaties tot stand komen, vindt concrete uitwerking van het sportbeleid plaats.

De nota heeft een reikwijdte van vier jaar: 2009 tot en met 2012. Vervolgens vindt, binnen de kaders van de Visie Vrije Tijd 2020, actualisering van het beleid plaats. Daartoe wordt de komende jaren nadrukkelijk ingezet op het meten van de effectiviteit van het gevoerde beleid vanuit een cyclus van ‘plannen-doen-evalueren-bijstellen’.

Totstandkoming

De voorliggende sportnota is niet vanachter het bureau tot stand gekomen. Er is uitvoerig van gedachten gewisseld met belangrijke maatschappelijke partners, sporters en andere geïnteresseerden. Er zijn interviews gevoerd met sleutelpersonen uit

verschillende geledingen van de Almeerse sport, er is een enquête onder sportverenigingen gehouden en er zijn participatiebijeenkomsten georganiseerd waarbij sportverenigingen, scholen, gezondheidsinstellingen, woningcorporaties en commerciële sportaanbieders zijn uitgenodigd. Tot slot is gebruik gemaakt van een aantal landelijke, regionale en lokale bronnen, die inzicht bieden in relevante trends, ontwikkelingen en cijfers. Dit alles vormde input voor de nota.

1.3 Opbouw van de sportnota

Deze sportnota kent de volgende opbouw. Na deze inleiding volgt in hoofdstuk 2 de visie en doelstelling voor de komende vier jaar. Dit op basis van een analyse van de huidige situatie van de sport en het sportbeleid in Almere. In hoofdstuk 3 vertalen we de visie en doelstelling in zeven speerpunten, inclusief concrete maatregelen. Hoofdstuk 4 gaat in op de randvoorwaarden die nodig zijn om goed beleid te kunnen voeren, zoals de gemeentelijke organisatie voor sport, de samenwerkingspartners in het veld en communicatie. Hoofdstuk 5 gaat over de financiën.

2. Sportbeleid 2009-2012: analyse, visie en doelstelling

In aansluiting op de Visie Vrije Tijd 2020 beschrijven we in dit hoofdstuk in hoofdlijnen de koers van de gemeente Almere op het gebied van de sport voor de komende vier jaar. Een koers, die er vooral op is gericht de kracht en sterke punten van Almere en de Almeerse sport in het bijzonder optimaal te benutten.

Belangrijke input voor een nieuwe koers vormt de analyse van de huidige situatie en een terugblik op het gevoerde beleid. Op basis van bronnenonderzoek, gesprekken met sleutelpersonen uit de Almeerse sport en beschikbare cijfermatige gegevens komen wij tot de volgende SWOT-analyse van de Almeerse sport zoals weergegeven op de volgende pagina. Deze SWOT-analyse vormt de samenvatting van een uit-voering analyse van de Almeerse sport. De volledige analyse is opgenomen in een separaat stuk: Achtergronddocument, Passie voor sport, Sportnota 2009-2012, gemeente Almere.

2.1 Gemeentelijke visie op sport

Zoals gezegd vloeit het sportbeleid voort uit een integrale toekomstvisie op vrije tijd. De toekomstvisie geeft richting aan de gewenste ontwikkeling van een integraal vrijetijdsbeleid tot 2020. Het integrale vrijetijdsbeleid treedt niet in de plaats van sport- of cultuurbeleid, maar zoekt op een hoger abstractieniveau naar prioriteiten, raakvlakken, combinaties en synergie. Het beleid schept het kader om de mogelijkheden van vrijetijdsbesteding van alle Almeeders te verbreden, de stad en haar kwaliteiten te versterken, de marktpositie te verbeteren en de bijdrage aan de stedelijke economie te bevorderen. Een belangrijke beleidsaanbeveling uit de toekomstvisie is om niveaus te kiezen die zich lenen voor een geïntegreerde, sectoroverstijgende aanpak en om deze verder uit te werken. Deze luiden:

- de eigen woonomgeving;
- het stedelijke niveau;
- (boven)regionale profilering.

Sterk

- Randvoorwaarden voor een sportieve stad zijn aanwezig: groen, ruimte en water.
- Almere heeft over het geheel genomen goede basissportvoorzieningen.
- Er is een aantal goede topsportaccommodaties.
- Almere beschikt over een aantal grote, sterke verenigingen.
- Op vrijwel alle openbare basisscholen zijn vakleerkrachten lichamelijke opvoeding aanwezig.
- Diverse sportactieve en topsportactieve scholen
- Groot en divers aanbod aan sportstimuleringsactiviteiten.

Zwak

- Sportdeelname iets lager dan landelijk gemiddelde.
- Relatief veel verenigingen met financiële en bestuurlijke problemen.
- Onvoldoende afstemming en samenwerking tussen partijen binnen buurt, onderwijs en sport.
- Onvoldoende inzicht in gebruik openbare sport- en speelgelegenheden in de buurt.
- Het Almeerse bedrijfsleven is terughoudend ten aanzien van sponsoring.

Kansen

- Commerciële sport en ongeorganiseerde sport populair bij veel Almeerders, maar onvoldoende in beeld.
- Meer sturen op bereik en effecten van sportstimulerings- en sportbuurtwerkactiviteiten
- Maatschappelijke functie van sportverenigingen beter benutten.
- Rijksmiddelen beschikbaar voor o.a. combinatiefuncties op scholen en sportverenigingen.
- Beter vermarkten van het Topsportcentrum
- Randvoorwaarden voor meer (topsport)-evenementen in Almere aanwezig.
- De promotionele waarde van Almeerse topsporters en -talenten kan beter worden benut.

Bedreigingen

- Nog geen samenhangend sportbeleid.
- Achterblijvende groepen in sportdeelname en relatief veel niet-sporters.
- Capaciteitstekort voor zwemmen en hockey dreigt; op middellange termijn ook uitbreiding gewenst voor voetbal, fitness, bowling, squash, schietsport, manege en golf.
- Concurrentie andere gemeenten.
- Topsport te afhankelijk van gemeentelijke subsidies.

De uitvoeringsnota's (sport en cultuur) hanteren deze drie niveaus als kapstok voor de keuze van speerpunten en maatregelen. Op deze manier is er tussen de sectorale nota's uniformiteit gewaarborgd en kunnen er in de toekomst integrale afwegingen worden gemaakt die tegemoet komen aan de wensen van de Almeerse bevolking.

Niveau I. De eigen woonomgeving

De directe leefomgeving van mensen is hun eerste identificatiepunt. Mensen voelen zich in de eerste plaats buurtbewoner, dan pas Almeerder. Een hechte samenleving begint in de buurt, waar mensen elkaar kennen en zich betrokken voelen bij de woonomgeving. Veel mensen ervaren de wijken in Almere als tamelijk saai. Er wordt gewoond, maar er is weinig reden het huis uit te gaan anders dan naar werk of naar het (stadsdeel)centrum voor de boodschappen. De eerste opgave is dan ook het verlevendigen en verfraaien van de directe woonomgeving van de Almeerders, opdat zij zich kunnen ontplooiën, ontspannen en mensen kunnen ontmoeten.

Het is wenselijk dat elke Almeerder dichtbij huis kan sporten. Dit houdt in dat er op wijkniveau – waar mogelijk gekoppeld aan (brede) scholen – laagdrempelige voorzieningen voor meervoudig gebruik aanwezig moeten zijn. Denk aan gymzalen, sportief ingerichte schoolpleinen, sportzalen en multifunctionele playgrounds. In de uitvoering moet worden gekeken hoe activiteiten kunnen worden gebundeld en versterkt. Hierbij zal speciale aandacht uitgaan naar participatie van groepen die nog weinig deelnemen.

Afhankelijk van de locatie, bebouwing en bevolkings-samenstelling kan het voorzieningenpakket per wijk variëren. Sleutelwoorden voor buurt- en wijkvoorzieningen zijn samenwerking, sterke partnerschappen, multifunctioneel gebruik en professioneel beheer. Combinatie met onderwijs-huisvesting biedt interessante mogelijkheden.

Niveau II. Het stedelijke niveau

Naast het laagdrempelige aanbod op wijkniveau kan en moet het stedelijke sportvoorzieningen-niveau worden versterkt. Een bundeling van

“Ik ben Remy, een ster in Japan, een doodnormale jongen in Nederland. Woon in Almere en ga hier waarschijnlijk niet meer weg”. Remy Bonjasky, K-1 vechter

voorzieningen en partijen middels de realisering van sportclusters, verdeeld over de stad, heeft daarbij voorkeur. Deze sportclusters bestaan uit combinaties van bijvoorbeeld sportverenigingen, commerciële sportaanbieders, zorginstellingen, wellness, kantoren van sportbonden, kinderopvang en sport- en beweegopleidingen. Dergelijke sportclusters sluiten aan op trends als commercialisering en individualisering.

Onderzoek is nodig naar de mogelijkheden om bestaande sportopleidingen beter te benutten en nieuwe sportopleidingen aan te trekken. Ook daarvoor is het zaak dat Almere het niveau van de sportvoorzieningen- en -faciliteiten, zowel in kwantitatief als in kwalitatief opzicht, op peil houdt. De professionalisering van sportverenigingen krijgt prioriteit, want de verenigingen vormen de ruggengraat van de Almeerse sport. Door vraaggericht in te spelen op de animo voor vrijwilligerswerk kan een betere match tussen vraag en aanbod ontstaan. Verenigingen moeten nadenken over flexibelere vormen van lidmaatschap, die passen bij de veranderingen in leefstijlen en sportbeoefening. Met gesubsidieerde verenigingen kunnen prestatieafspraken worden gemaakt over de bijdrage die zij leveren aan de Almeerse doelen van het sportbeleid. Op die manier is het mogelijk de wijkgerichte functie van de verenigingen te versterken. Een andere belangrijke taak van de verenigingen is het ontwikkelen en begeleiden van toptalenten en topsporters. Almere gaat topsport vooral van onderaf stimuleren.

Niveau III. (Boven)regionale profilering

Bij de volwaardige stad die Almere is of wil worden, hoort een duidelijke identiteit. Een identiteit die aansluit bij haar sterke kanten en wervend is naar

huidige – maar vooral ook toekomstige – bewoners en bezoekers. Een grote publiekstrekker op het gebied van cultuur, sport of recreatie staat de komende jaren hoog op de agenda. De precieze invulling is nog niet duidelijk, maar is in ieder geval op het gebied van vrije tijd. Almere heeft als nieuwe stad de kans anders en innovatief te zijn. Dit betekent dat het vrijetijdsaanbod voor iedereen duidelijk maakt: dáárvoor moet je in Almere zijn.

Bij deze identiteit past een thema als Sportstad: watersport, sport in de openbare ruimte, commerciële sport en enkele goed gekozen takken van topsport met daarbij behorende topsportaccommodaties. Sport past bij de identiteit van een jonge en dynamische stad. Bovendien zijn in Almere de voorwaarden waaronder sport goed gedijdt aanwezig: goede positionering, ruimte, water en groen.

Almere wil haar profiel van sportstad derhalve verder versterken, zowel voor de eigen bewoners als voor de regio. De mogelijkheid voor de realisering van een of enkele topsportaccommodaties wordt onderzocht. Ook valt te denken aan de uitbreiding van recreatieve sportvoorzieningen zoals golf. Deze voorzieningen zijn ook beschikbaar voor sportopleidingen en het aantrekken van aansprekende evenementen. Almere zal hiervoor partnerschap aangaan met Rijk, provincie Flevoland, NOC*NSF, sportbonden en het bedrijfsleven.

2.2 Hoofddoelstelling

In het verlengde van bovenstaande visie luidt de hoofddoelstelling van het Almeerse sportbeleid 2009-2012 als volgt:

Het stimuleren van de deelname aan sport- en bewegingsactiviteiten,

het bevorderen van een sterke organisatorische sportinfrastructuur en

het ontwikkelen van een kwalitatief hoogwaardig sportaanbod.

3. Speerpunten: ambities en maatregelen

De visie en doelstelling uit het vorige hoofdstuk vertaalt zich – volgens de drie niveaus van de Visie Vrije Tijd, de eigen woonomgeving, stedelijk en (boven) regionaal – in zeven speerpunten. Deze luiden:

1. laagdrempelige sportmogelijkheden dichtbij huis,
2. samenwerking buurt onderwijs, sport en welzijn,
3. kwalitatief hoogwaardige multifunctionele sportclusters,
4. vitale sportverenigingen,
5. talentontwikkeling,
6. topsportaccommodaties en
7. (top)sportevenementen die publiek trekken.

In dit hoofdstuk volgt de toelichting op en uitwerking van de zeven speerpunten. Aan elk speerpunt wijden we een paragraaf, waarin we het speerpunt onderbouwen en beargumenteren door aan te geven op welke punten uit de SWOT-analyse (paragraaf 2.1) het speerpunt aansluit. We beschrijven de ambities voor de komende vier jaar en geven een overzicht van de voorgenoemen maatregelen.

3.1 De eigen woonomgeving

→ Speerpunt 1: laagdrempelige sportmogelijkheden dichtbij huis

De basissportvoorzieningen zijn in Almere over het geheel genomen goed op orde. Dit vraagt vooral om onderhoud en op een aantal terreinen om uitbreiding. Een deel van de Almeerse bevolking, waaronder vooral veel allochtone jeugd, weet de weg naar de georganiseerde sport echter niet of minder goed te vinden. Het aanbod sluit onvoldoende aan op hun wensen en behoeften. Zij hebben voorkeur voor andersoortige, laagdrempelige vormen van sport. Commerciële sportaanbieders weten hen vaak beter te bereiken. Ook van de beschikbare openbare sport- en speelruimte in de wijk maken zij relatief veel gebruik. Op deze gebieden valt winst te boeken.

Er dient meer zicht te komen op commerciële sportaanbieders in wijken, zodat zij mogelijk betrokken kunnen worden bij sportstimulering van inactieve jeugd. In het vestigingsbeleid wil de gemeente Almere de komende jaren letterlijk meer ruimte bieden aan commerciële sportaanbieders die voorzien in een behoefte.

FOTO: STADSARCHIEF ALMERE

Verder heeft de gemeente Almere de ambitie dat alle Almeerse jeugd na schooltijd en in het weekend terecht kan op kwalitatief goede openbare sport- en speelvoorzieningen. De ruimte hiervoor is in Almere aanwezig, maar met die beschikbare ruimte kan meer worden gedaan. Goede sport- en speelvoorzieningen in de wijk nodigen uit en maken de wijk levendig en aantrekkelijk. Daarom zet de gemeente Almere de komende jaren in op een intensiever gebruik van bestaande voorzieningen. Zo kan de aantrekkelijkheid van veel schoolpleinen worden verhoogd door deze maximaal toe te rusten voor sport en spel. Een evaluatie van het gebruik en de effecten van de playgrounds moet de basis vormen voor voorstellen over de aanleg van nieuwe playgrounds. Voorwaarden zijn: financiële dekking voor beheer, onderhoud, toezicht en programmering; commitment van scholen en sportverenigingen; en een gestructureerd volgsysteem. Onderzoek moet verder uitwijzen in hoeverre routestructuren in en tussen wijken zich lenen voor en uitnodigen tot sportieve activiteiten als fietsen, wandelen, skeeleren en varen. Tenslotte kunnen de mogelijkheden voor sport in de wijk worden vergroot door meer in te zetten op dubbel- en recreatief medegebruik van gym- en speelzalen (sleutelbeheer) en (kunstgras)sportvelden.

Maatregelen

1. a. Activiteitenbudget bestaande playgrounds Stedenwijk, Molenbuurt, Evenaar;
b. aanvullende activiteiten op Molenbuurt en Evenaar.
2. Programmering nieuwe playground Haven.
3. Programmering nieuwe playground Stad-oost.
4. Onderzoek naar gebruik openbare sport- en speelgelegenheden.
5. Naar aanleiding van de uitkomsten van actie 4: eventueel voorstellen doen om gebruik te stimuleren en voorstellen doen waar bestaande accommodaties beter benut kunnen worden (bijvoorbeeld semi-openbaar maken van sportparken).
6. Naar aanleiding van de uitkomsten actie 4: eventueel voorstellen doen voor realisering nieuwe playgrounds, sportieve routes, sportief inrichten van schoolpleinen en/of recreatief medegebruik.

→ Speerpunt 2: samenwerking buurt, onderwijs, sport en welzijn

Almere beschikt over een groot en divers aanbod aan sportstimuleringsactiviteiten en -projecten, waaraan vele – vooral jeugdige – Almeeders deelnemen. De uitdaging voor de komende vier jaar is om vooral bestaande activiteiten te koppelen. Daarmee wordt de effectiviteit en doelgerichtheid van de activiteiten verder verbeterd zodat het vooral de minder actieve jeugd is die gaat deelnemen en de inspanningen leiden tot blijvende sportdeelname. Op dit terrein ligt een belangrijke relatie met de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). In Almere hebben 6000 kinderen in de basisschoolleeftijd overgewicht. Als gevolg van het overgewicht wordt verwacht dat 15% van de kinderen voor hun 50e jaar arbeidsongeschikt door ouderdomsdiabetes en hart- en vaatziekten. Dit speerpunt vraagt om drie samenhangende

acties. In de eerste plaats wil de gemeente Almere explicieter gaan sturen op het in beweging brengen en houden van minder actieve Almeerders en dan met name jeugd (16+, waaronder meisjes). Met de partners in de stad worden daar waar mogelijk prestatieafspraken over gemaakt. Daarbij zijn ook de commerciële sportaanbieders in de wijken in beeld, aangezien zij deze groepen vaak relatief goed weten te bereiken. Ook willen we kijken of de oprichting van schoolsportverenigingen aansluit aan de behoefte op plekken waar weinig sport-accommodaties en verenigingen zijn. In plaats van dat leerlingen grote afstanden moeten afleggen naar een sportvereniging, komen de verenigingen naar de wijk. Leerlingen kunnen direct na schooltijd en in de nabijheid van de school sporten. Ze krijgen les van clubtrainers, worden lid van een sportvereniging en spelen uiteindelijk mee in de reguliere competitie. In Rotterdam bestaan deze schoolsportverenigingen al.

Ten tweede valt de effectiviteit te verbeteren door het aanbod van de diverse sportaanbieders in de wijken beter op elkaar af te stemmen. Meer samenwerking, coördinatie en regie tussen buurtorganisaties, scholen en sportaanbieders leidt naar verwachting tot een betere afstemming tussen vraag en aanbod en meer Almeerders die gebruik gaan maken van de beschikbare sportmogelijkheden, of dat nu is in ongeorganiseerd, verenigings- of commercieel verband.

Ten derde vraagt bovenstaande om intensivering van onderzoek en evaluatie, met als centrale vraag: leiden de sportstimuleringsactiviteiten en de verbeterde samenwerking tot een afname van het (relatief hoge) aantal niet-sporters en minder actieve sporters in Almere?

Zoals in de inleiding staat streven we een hechte leefbare samenleving na. In aansluiting hierop zal een initiatief vanuit de gemeenteraad in 2009

“Ik stap de voordeur uit en ik ben eigenlijk al aan het trainen. Dat is toch heerlijk”. Gregory Sedoc, Europees kampioen horde-lopen 2007

resulteren in een Almeriade. In dit stedelijk evenement komen jongeren uit verschillende stadsdelen door middel van een sport/cultuurcompetitie tegen elkaar uit. Het evenement wordt georganiseerd door wijkbewoners in samenwerking met maatschappelijke en commerciële partners. Deze samenwerking bevordert de sociale cohesie in de wijk. De ervaring zal uitwijzen in welke variant de Almeriade zich verder zal ontwikkelen.

Waar de Almeriade op het buurt- en stadsniveau plaatsvindt, vinden op internationaal gebied reeds jarenlang sportuitwisselingen plaats, georganiseerd door de Stichting Partnersteden Almere (SPA). Eenmaal in de vier jaar wordt in Almere een Jeugd Olympiade georganiseerd. Hieraan doen onder meer sporters mee uit partnerstad Aalborg en uit de steden Lancaster en Rendsburg, waar Almere vriendschapsbanden mee heeft. Zo wordt bijgedragen aan de algemene sportbeleving in en van Almere. Deze activiteiten hebben bovendien een toegevoegde waarde op het gebied van sociale contacten, vriendschap en overdracht van cultuur en kennis.

Niveaus	Speerpunten
I. De eigen woonomgeving	1. Laagdrempelige sportmogelijkheden dichtbij huis 2. Samenwerking buurt, onderwijs, sport en welzijn
II. Het stedelijke niveau	3. Kwalitatief hoogwaardige <i>multifunctionele</i> sportclusters 4. Vitale sportverenigingen 5. Talentontwikkeling
III. (Boven)regionale profilering	6. Topsportaccommodaties 7. (Top)sportevenementen die publiek trekken

Speciale aandacht gaat uit naar mensen met een beperking. Wij vinden het belangrijk dat iedereen mee kan doen. Om het sporten voor deze doelgroep mogelijk te maken zijn soms extra financiële middelen nodig, bijvoorbeeld voor vervoer. De gemeente Almere is bereid hieraan een bijdrage te leveren. Wij vinden het verder belangrijk dat sport voor mensen met een beperking wordt ingebed in de reguliere setting. Dat betekent dat verenigingen een sportaanbod hebben voor mensen met en zonder een beperking.

Ten slotte gaan we inzetten op sponsorwerving door allianties te leggen tussen het bedrijfsleven en sportinitiatieven. Te denken valt aan cofinanciering vanuit het bedrijfsleven aan activiteiten van sportverenigingen en initiatieven op buurt- en stadsniveau zoals bijvoorbeeld de Almeriade. Hiermee willen we meer evenwicht brengen tussen private en publieke financiering waardoor de zelfstandigheid van deze initiatieven vergroot wordt.

Maatregelen

1. Periodiek overleg met bewoners in de buurt: aanhaken bij bestaande overleggen vanuit het gebiedsgericht werken.
2. a. Onderzoeken of we, vanwege cofinanciering gemeente 2010 en verder, combinatiefuncties willen inzetten bij scholen en sportverenigingen;
b. (indien a: ja) Cofinanciering combinatiefuncties.
3. Buurt-Onderwijs-Sport impuls Haven.
4. a. Sportstimuleringsactiviteiten continueren en voorstellen ontwikkelen om effectiviteit te verhogen;
b. Subsidiëring wijkactiviteiten, kennismaking, doelgroepen, evenementen.
5. Aanbesteding sportbuurtwerk met duidelijke prestatieafspraken.
6. Gerichter inzetten beschikbare middelen op specifieke groepen.
7. Commerciële sportaanbieders verleiden om ze mogelijk een rol te laten spelen bij de sportstimulering van met name inactieve jeugd.
8. Sportdeelname-, zwemvaardigheid en beweeggedrag onderzoek.
9. Almeriade.
10. Onderzoeken mogelijkheden oprichting school-sportverenigingen.
11. Bijdrage (in combinatie met cultuur) ten behoeve van sponsorwerving.

3.2 Het stedelijk niveau

→ Speerpunt 3: kwalitatief hoogwaardige multifunctionele sportclusters

Almere kent een goede basisinfrastructuur, met een gevarieerd en kwalitatief goed aanbod van binnen-, buiten- en watersportvoorzieningen, verspreid over de stadsdelen en aansluitend op de vraag van de inwoners. Het is zaak die infrastructuur op peil te houden en in de pas te laten lopen met de bevolkingsgroei en prognoses voor capaciteit en behoeften. Er zijn, met uitzondering van het nieuwe sportpark De Wierden, geen plannen om bestaande sportparken te herstructureren. Op korte termijn liggen de belangrijkste knelpunten op het gebied van zwem-³ en hockeycapaciteit. Uit de onlangs geactualiseerde voorzieningenplanning (oktober 2008) voor hockey, tennis, voetbal en de sporthallen blijkt dat er voor tennis en voetbal voldoende velden zijn maar dat er per vereniging grote verschillen in de benutting van de beschikbare velden zit.

Gelet op de bevolkingsprognoses en -trends is voorts een gebrek aan capaciteit voor voetbal, fitness, bowling, squash, schietsport, manege en golf te verwachten. Er zijn initiatieven voor nieuwe sporten, zowel commercieel als van verenigingen. Daarnaast bestaat behoefte aan een veilig en afgesloten wielersparcours (sportdeelname onderzoek 2006). Van de 40 sportverenigingen, die de verenigingsenquête 2008 hebben ingevuld, geeft één op de drie aan binnen vijf jaar een veld-/zaalkort te verwachten en 46 procent verwacht binnen vijf jaar een tekort aan kleedruimte.

In 2007 heeft de raad een motie aangenomen om, vanwege de beperkte belastbaarheid van natuurgrasvelden in combinatie met de wachtlijsten, te kijken naar vervanging door kunstgrasvelden. Onderzoek hiernaar heeft uitgewezen dat, door de vervanging van natuurgras door kunstgras, de bestaande sportparken met maximaal 6 wedstrijd-velden kunnen worden uitgebreid (kosten € 4,1 miljoen). Om de verdeling van het aantal teams in goede banen te leiden moet er overleg met de verenigingen plaatsvinden.

3. Een onderzoek heeft binnen de gemeente Almere een tekort aan zwembadwater aangetoond, oplopend van een tekort van 300m³ in 2007 tot 500m³ in 2015 en tot 1000m³ in 2025. Vervolgens (2008) is een extern adviesbureau gevraagd diverse scenario's uit te werken om het geconstateerde tekort aan zwembadwater op te lossen.

FOTO: TOPSPORTCENTRUM ALMERE

De harde Almeerse sportinfrastructuur vraagt de komende jaren om regulier onderhoud, beheer en exploitatie, als ook om een aantal gerichte investeringen. In geval van vernieuwing en verplaatsing zet de gemeente Almere zoveel mogelijk in op een evenwichtige spreiding over de stad en op kwalitatief hoogwaardige multifunctionele sportclusters: samenwerkingsverbanden waarin sportverenigingen, commerciële sportaanbieders, zorginstellingen, wellness, kantoren, sportbonden, kinderopvang en sport- en beweegopleidingen ook fysiek bij elkaar worden gebracht. Met dit beleid komt de gemeente Almere tegemoet aan wensen van inwoners en trends als hoge kwaliteit, flexibiliteit, commercialisering en individualisering.

Nieuwe zoekgebieden voor sport en recreatie zijn (naast invulling van ruimte op bestaande sportparken) sportpark West in Almere Pampus en het gebied tussen de Lage Vaart en de A6, inclusief het bosgebied Buitenhout. Voor de langere termijn vindt ook in Almere Hout een ontwikkeling op sportgebied plaats.

Maatregelen

1. Voorstel maken voor de professionalisering en positionering van Afdeling Sportaccommodaties⁴.
2. Regulier onderhoud sportvelden.
3. Regulier onderhoud sporthallen.

4. Zie voor een toelichting hoofdstuk 4.

4. Beheer en exploitatie sporthallen.
5. Onderhoud gemeentelijke zwembaden.
6. Exploitatiebijdrage gemeentelijke zwembaden.
7. Aanbesteding of contractverlenging zwembad-exploitatie.
8. Vervanging sportvelden/inspelen op accommodatievraagstukken.
9. Herstructurering sportpark De Wierden.
10. Meerjareninvesteringsplanning en raming opstellen voor de periode 2010-2015. Hierin meenemen als zoeklocatie gebied tussen A6 en Lage Vaart, bosgebied Buitenhout.
11. Besluitvorming omtrent realisatie extra overdekt zwemwater in Haven en Poort zo mogelijk in samenwerking met private partners.
12. a. Ruimte bieden aan stedelijke voorzieningen zoals: tweede golfbaan, maneges, fitness, veilig afgesloten wielervedbaan, schaatsbaan/skeelerbaan;
b. Bijdrage aan realisatie van stedelijke voorzieningen inclusief onderhoudsbudget (bijvoorbeeld wielervedbaan, golfbaan, skeelerbaan).
13. Inspelen op nieuwe initiatieven zowel commercieel als niet-commercieel en in samenwerking met Economie & Wonen meer acquisitie van commerciële sportaanbieders.
14. a. Studie en programma van eisen sportpark West, gesprekken met ondernemers en gebruikers, opdracht realisatie.
b. Investerings sportpark West inclusief ontsluiting, parkeren, kleed-clubaccommodaties, grondaankoop, inrichting park.
15. Actualisatie voorzieningsplanning.

FOTO: LEONIE ODENDAAL (STADSARCHIEF ALMERE)

→ Speerpunt 4: vitale sportverenigingen

Almere telt 95 sportverenigingen, die samen goed zijn voor maar liefst 41.000 leden. Daarmee is de verenigingssport van onschatbare waarde. Mensen ontmoeten elkaar bij de sportclub, organiseren en begeleiden er samen activiteiten en de jeugd ontwikkelt er sociale en sportieve vaardigheden. Veel sportverenigingen hebben het de afgelopen jaren echter moeilijker gekregen. Het bestuurs- en organisatie-werk is complexer en veeleisender geworden en veel taken rusten soms op te weinig schouders. Bij een deel van de verenigingen leidt dat tot aantasting van hun vitaliteit: ze hebben financieel-bestuurlijke problemen en/of kunnen niet voldoen aan de steeds hogere eisen die worden gesteld door zowel overheid als sporters zelf. Door inzet van verenigingsondersteuning en naar verwachting zogenaamde combinatiefunctionarissen⁵ wil de gemeente Almere de sportverenigingen intern versterken en de druk op het vrijwillig kader van de sportverenigingen verlichten. Met de invoering van Sport Support zet de gemeente Almere bovendien proactief, in een zo vroeg mogelijk stadium, in op het verbeteren van de financiële bedrijfsvoering van verenigingen. Dit doen we door middel van maximale inzet van maatschappelijk verantwoord ondernemen en een duidelijke profilering naar buiten toe. Een vitale sportvereniging is

financieel gezond, heeft een goed functionerend bestuur en is maatschappelijk actief. Wij willen een Keurmerk 'vitale sportvereniging' ontwikkelen. Samenwerkingspartners om dit keurmerk vorm te geven zijn bijvoorbeeld Stichting Waarborgfonds Sport, NOC*NSF, NISB en de VNG.

Door middel van een indirecte subsidie op de veld- en accommodatiehuur onderstreept de gemeente Almere dat iedere sportvereniging een maatschappelijke functie in zichzelf heeft door voor haar leden sport te organiseren. Daarnaast willen wij vooral de grote, sterke verenigingen uitdagen om een bijdrage te leveren aan bredere maatschappelijke doelen, bijvoorbeeld op het terrein van integratie, naschoolse opvang en sportstimulering. Inzet van professionele combinatiefunctionarissen kan vooral hier een belangrijke meerwaarde betekenen.

De Almeerse hockeyvereniging is de snelst groeiende hockeyvereniging van Nederland. Tot 2030 zullen er volgens de prognose in Almere nog 11 hockeyvelden bij moeten. Op de huidige locatie kunnen deze velden niet allemaal worden aangelegd. In overleg met de hockeyclub zal worden besproken hoe met de spreiding van velden over de stad zal worden omgegaan. Ook wordt over de oprichting van een eventuele nieuwe hockeyvereniging gesproken.

Verder willen we in dit kader bekijken welke totaalconcepten er in combinatie met sportverenigingen, brede scholen en dagarrangementen denkbaar zijn die aansluiten bij de trends en behoeften in Almere. Goede voorbeelden hiervan zijn de sportverenigingen Kampong in Utrecht en Cartouche in Voorburg.

5. Professionals die of bij een school of bij een sportvereniging in dienst zijn, maar werkzaam zijn in of ten behoeve van meerdere sectoren.

Ten slotte een procedureel punt. In afspraken tussen gemeente en verenigingen komt het voor dat een vereniging een speeljaar kent dat afwijkt van het gemeentelijke begrotingsjaar. Vanuit de vereniging wordt veelal een aanvraag voor subsidie ingediend die twee gemeentelijke begrotingsjaren bestrijkt. Om de continuering van de activiteiten van de verenigingen te waarborgen worden deze verenigingen voortaan voor een seizoenjaar gesubsidieerd.⁶

Maatregelen

1. Uitvoering Sport Support en ontwikkeling Keurmerk vitale sportvereniging.
2. Verenigingsondersteuning (subsidiering).
3. Sportloket/verenigingsondersteuning op maat/deskundigheidsbevordering inclusief jaarlijkse enquête onder verenigingen voor het verzwijgen van basisgegevens.
4. Ontwikkelen plan ter versterking sportverenigingen bijvoorbeeld aanstellen verenigingsmanager plus uitvoering (betrekken combinatiefuncties).
5. In samenwerking met afdeling Sociaal Krachtige Samenleving uitwerking geven aan rijksbeleid in alcoholmatiging in sportkantines.
6. Innovatiebudget voor nieuwe vormen van lidmaatschap.
7. Ondersteuningsstructuur sportverenigingen tegen het licht houden: bijvoorbeeld sport support, sportloket, SSF, en bonden.

→ Speerpunt 5: talentontwikkeling

De betrokkenheid van Nederlanders bij topsport is groot: 83 procent van de Nederlandse bevolking noemt sportprestaties als belangrijkste bron van nationale trots. Topsport spreekt dus tot de verbeelding en kan om die reden een bijdrage leveren aan verschillende maatschappelijke en economische doelen. Topsport heeft waarde als symbool voor ambitie, draagt bij aan een positief imago, zorgt voor werkgelegenheid, stimuleert

6. Er wordt dan beschikt onder voorwaarde van goedkeuring van de programmabegroting. Het beschikte bedrag dient in het huidige begrotingsjaar gesplitst te worden. Het tweede deel dient administratief verwerkt te worden via de transitie "Vooruit betaald". Dit is nog niet in het proces van subsidies ondervangen en daarom dienen voor het balansdossier nog jaarlijks de bewijsstukken en formulieren te worden verzameld.

“Met sport kunnen wij vaak een ongrijpbare snaar raken, waardoor jongeren het beste in zich naar boven kunnen halen”.
Sybille Püttmann,
directeur Talent in Opleiding

breedtesport, biedt mensen ontspanning en draagt bij aan sociale cohesie.

Almere beschikt over een aantal goede randvoorwaarden om topsport te laten groeien. Zo zijn er in Almere enkele uitstekende topsportaccommodaties, verenigingen die op een hoog niveau spelen, topsporters en talenten, nationale trainingscentra en diverse topsport actieve scholen. De gemeente Almere zet de komende jaren in op het verder versterken van de structuur waarbinnen topsporttalenten zich optimaal kunnen ontwikkelen en ontplooien. Dit vergt sportief en sociaal een goede begeleidingsstructuur. Daarvoor zijn de betrokken veldpartijen primair zelf verantwoordelijk. De gemeente schept de randvoorwaarden en kan een tijdelijke financiële impuls geven. Het is echter de bedoeling dat topsportverenigingen op enig moment in staat zijn om financieel zelf het hoofd boven water te houden.

Er worden subsidiecriteria voor Talentontwikkeling opgesteld, waar topsportverenigingen aan moeten voldoen om voor tijdelijke ondersteuning in aanmerking te komen. Bij de op te stellen criteria wordt onder andere gekeken naar:

- ontwikkeling van de sport (landelijk, mondiaal);
- verwachte groei van de sport en de mogelijkheden daarvoor binnen Almere;
- vitaliteit van de vereniging: aanwas leden, financiële positie, kader, management, visie/beleidsdocument en ondersteuning door de leden;
- verankering in de maatschappij;
- versterken breedtesporttak;
- verzorgen aanbod op pleintjes en scholen.

De nadere subsidieregels sport, met criteria voor subsidieverlening zoals die voor talentontwikkeling, worden in het najaar van 2008 ter vaststelling aan het college aangeboden. Deze regels gelden vanaf 1 januari 2009.

Naast de inzet van talentontwikkeling via verenigingen continueert de gemeente Almere de individuele ondersteuning van toptalenten. Nieuw is dat wij voor talenten masterclasses willen laten organiseren door topsporters. Bijzonder talent krijgt zo een extra kans om naar topniveau door te stromen.

Nagedacht zal worden hoe promotionele waarde van topsporters en topsporttalenten voor de stad beter benut kan worden.

Om een versterkend effect te hebben wordt de topsportdriehoek talentontwikkeling, topsportaccommodaties en topsportevenementen uitgewerkt. Daarbij willen we ons focussen op een beperkt aantal takken van sport waar onze kracht ligt. Die kracht kan zowel in de top (aansprekende sporters) als ook in de breedte (populariteit) liggen.

Maatregelen

1. Subsidiecriteria ontwikkelen voor talentontwikkelingsbijdrage, subsidiëring en monitoring (medewerking wordt als subsidieverplichting opgenomen).
2. Handhaven Fanny Blankers Koen jeugd topsportfonds.
3. Uitwerken follow up topsporters en talenten zodat hun promotionele waarde beter kan worden benut.
4. Masterclasses (in samenwerking met bonden en bedrijfsleven).
5. Afbouw ondersteuning BC/VC Omniworld.

3.3 (Boven)regionale profilering

→ Speerpunt 6: topsportaccommodaties

In het verlengde van de erkenning van de waarden van topsport steunt het kabinet het streven van de sportsector om Nederland te laten horen bij de top 10 landenklassering in de internationale sportwereld. Belangrijke partner voor de overheid in dit streven is het Nederlands Olympisch Comité*Nederlandse Sport Federatie (NOC*NSF). De landelijke beleidsinzet is onder meer gericht op

**“Almere is een fantastische locatie voor de Dutch Open. Die hal, ja daar heb ik geen woorden voor”.
Eric Bakker, Toernooi-directeur Dutch Open Badminton**

het realiseren van topsportaccommodaties.

NOC*NSF onderzoekt momenteel de mogelijkheid om de Olympische Spelen in 2028 in Nederland te organiseren. Dit is vooral ook bedoeld om een impuls te geven aan de ontwikkeling van de Nederlandse (top)sportcultuur en –infrastructuur. Almere heeft een aantal goede topsportaccommodaties en wil in samenwerking met de provincie Flevoland onderzoeken waar deze nog verder versterkt of aangevuld kunnen worden.

Het Topsportcentrum in Almere Poort geldt als toonaangevende indoor topsportlocatie in Nederland. Haar ambiance, klantvriendelijkheid, sfeer en faciliteiten voor toonaangevende (top)sportfinales en evenementen zijn uniek. Daarnaast is het centraal gelegen in het land en ligt het in een gebied met een ongekende potentie en ontwikkeling. De gemeente Almere onderstreept het belang van het Topsportcentrum en wil optimaal rendement blijven halen uit deze voorziening. Dat kan door verder te investeren in huisvesting rond de hal, een aanbouw te realiseren voor breedtesport, voor schoolgebruik de faciliteiten verder te vergroten en vergaderfaciliteiten te verbeteren. Daarnaast bestaat de ambitie om in het gebied nabij het Topsportcentrum (de ‘voortuin’) door te groeien naar een nationaal trainingscentrum. Daarvoor is het noodzakelijk de komende jaren allianties aan te gaan met sportbonden en andere partijen. Voorbeelden hiervan zijn samenwerking met de handbalbond (handbal-academie) en de tennisbond (KNLTB). Het gebied Poort, maar ook Almere als geheel profiteert hiervan.

De gemeente Almere kiest er primair voor om te investeren in de hardware (accommodaties) en minder in de software (exploitatie) van topsportverenigingen. Dat neemt niet weg dat de gemeente

ook moet investeren in de 'business to business'-kanten van topsport, bijvoorbeeld door middel van relatiebijeenkomsten.

Maatregelen

1. Rond het Olympisch Plan pro-actief in gesprek blijven met NOC*NSF/provincie/bonden over uitbreiding/versterking van, voor Almere, belangrijke topsportvoorzieningen (bv. CTO's).
2. Commerciële kansen Topsportcentrum benutten (marketingplan).
3. Haalbaarheid onderzoeken om in Almere Poort een nationaal trainingscentrum te bouwen met als middelpunt het Topsportcentrum en eventueel het toptenniscentrum.

→ Speerpunt 7: (top)sportevenementen

De gemeente Almere wil zich nadrukkelijker met sport profileren door sportevenementen te organiseren die publiek trekken en Almere nationaal en internationaal op de kaart kunnen zetten. Ook media-exposure behoeft daarbij nadrukkelijk aandacht. De organisatie van sportevenementen heeft niet alleen een functie voor citymarketing,

maar is ook aantrekkelijk voor Almeerders om te bezoeken en heeft uitstraling waar sportverenigingen en scholen op kunnen aanhaken en van mee kunnen profiteren.

Verkenning van de kansen voor buitensportevenementen, onder andere op het gebied van watersport, vindt plaats in samenwerking met Almere City Marketing (ACM). Het Topsportcentrum speelt een belangrijke rol waar het gaat om het binnenhalen van aansprekende indoor sportevenementen. Het Topsportcentrum streeft ernaar om jaarlijks tenminste 32 publiekstoegankelijke evenementen te organiseren, waarvan 23 ééndaagse en 9 meerdagse evenementen. Het streven is om 35% bezoekers uit Almere te mogen ontvangen en 65% van buiten Almere.

Om een sterkere positionering te verwerven tussen de steeds meer commerciële concurrenten wordt de naam van het Topsportcentrum veranderd in 'Nationaal Topsportcentrum Almere'. Dit geeft tevens de Olympische aspiraties, die de locatie voor de nabije toekomst heeft, weer: het Topsportcentrum is bedoeld als thuishaven van Olympische trajecten 2012-2016. In het verlengde van de Olympische ambitie van het Rijk worden de sportevenementen beoordeeld binnen de kaders van de trajecten van het Olympisch Plan en NOC*NSF. Voorwaarde bij het aangaan van nieuwe afspraken is samenwerking met betrouwbare partners die mee willen groeien richting de Olympische plannen.

Maatregelen

1. Actiever Almere in netwerk zetten, voor langere termijn promoten als sportstad; structurele relaties aangaan met Rijk, bonden e.d.: speerpunten water en Topsportcentrum.
2. Businessclubcontracten.
3. In Topsportcentrum acquisitie van sportevenementen en toernooien waaronder het dameshandbalteam en de NEVOBO (Nederlandse Volleybal Bond).
4. Meer inspelen op en gebruik maken van media-aandacht.
5. Ondersteunen WK's, EK's, NK's.

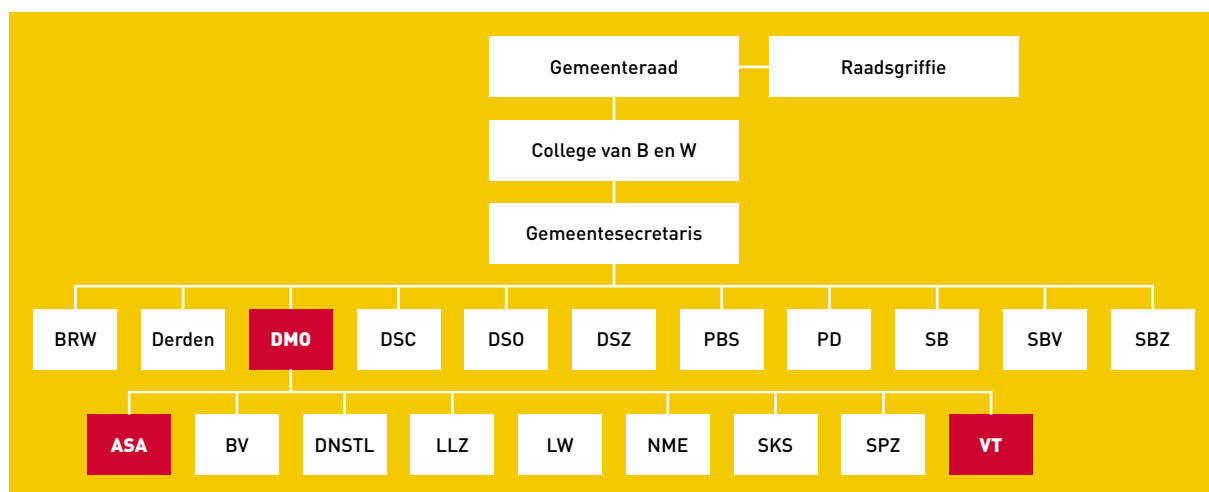
4. Randvoorwaarden

Dit afsluitende hoofdstuk beschrijft de randvoorwaarden, die nodig zijn om de hiervoor genoemde maatregelen op een goede manier uit te kunnen voeren. Achtereenvolgens gaan we in op de gemeentelijke organisatie voor sport in Almere, de samenwerkingspartners in het veld, communicatie en onderzoek en monitoring.

Tot 1 januari 2005 viel sport onder de afdeling Sport, Recreatie en Toerisme. Per 1 januari 2005 is de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO) gereorganiseerd en dit heeft ook gevolgen voor sport gehad. Het sportbeleid en de uitvoering zijn in de nieuwe situatie gescheiden en vallen respectievelijk onder de afdeling Vrije Tijd (VT) en onder de afdeling Sport Accommodaties (ASA).

4.1 Gemeentelijke organisatie voor sport

VT heeft een afdelingsmanager, een senior adviseur sport & recreatie, en enkele beleidsadviseurs die zich bezig houden met het sportbeleid. ASA kent onder andere een afdelingshoofd, een medewerker sportloket, een evenementencoördinator Topsportcentrum met een ondersteuner,

een medewerker sporthalverhuur, een medewerker algemene ondersteuning, een leidinggevende van de sporthalbeheerders en een aantal sporthalbeheerders.

Professionalisering/positionering ASA

Het beheer van de binnensportaccommodaties is een verantwoordelijkheid van ASA. Het onderhoud van de buitensportaccommodaties wordt uitbesteed. De opties voor professionalisering en positionering van de afdeling Sportaccommodaties en de vermarkting van het Topsportcentrum worden momenteel onderzocht. Deze ontwikkeling kan bijdragen aan een efficiëntere en effectievere werkwijze met betrekking tot:

- inzet van personeel over de diverse complexen;
- snellere communicatie richting klanten (onder andere zelfstandige website);
- sneller inspelen op allerlei initiatieven vanuit de markt (bonden etc.) bijvoorbeeld bij evenementen;
- beter benutten van de commerciële mogelijkheden van het Topsportcentrum voor de evenementen;
- beter kunnen inspelen op wensen en behoeften van gebruikers en klanten, wat zal resulteren in een product dat bijdraagt aan de optimalisering van actieve en passieve sportmogelijkheden voor de inwoners van Almere.

Samenwerking binnen de gemeentelijke organisatie

Aangaande het sportbeleid werkt de afdeling Vrije Tijd samen met andere teams binnen DMO en met andere diensten. Het team Leren Werken (LW) is verantwoordelijk voor de implementatie van projecten op het raakvlak van sport en onderwijs, zoals BOS (buurt, onderwijs en sport), brede school en combinatiefuncties. Waar het gaat om projecten rond gezondheid, vrijwilligers en diversiteit werkt de afdeling VT samen met de beleidsadviseurs van Sociaal Krachtige Samenleving (SKS). Daarnaast wordt met Programma Bureau Stad (PBS) in een vroeg stadium een koppeling gelegd met de programmadoelen van de gebiedsprogramma's en vindt afstemming plaats als het gaat over de inpassing van het sportbeleid in de bestaande gebieden. De accounthouders van DMO spelen hierin een belangrijke rol. Sportinitiatieven in de nieuwe gebieden komen tot stand in samenspraak met de zogenaamde projectorganisaties zoals Poort en Oost. De Dienst Stedelijke Ontwikkeling (DSO) wordt betrokken bij initiatieven van particuliere sportaanbieders en als het gaat om de prognoses van de

toekomstige ontwikkelingen van de stad. Tot slot ligt er een relatie met de Dienst Sociale Zaken (DSZ) aangaande het armoedebeleid, reïntegratie in het arbeidsproces ofwel sociale activering.

4.2 Ondersteunende organisaties

De daadwerkelijke uitvoering van gemeentelijke sportprojecten en -activiteiten vindt plaats door verschillende partners in de stad. De belangrijkste zijn:

- sportverenigingen;
- sportieve scholen: De Polderhof (Haven), De Caleidoscoop (Filmwijk), De Waterlandschool (Stedenwijk), ROC Flevoland, Echnaton, Helen Parkhurst en OVC;
- sport Service Flevoland (SSF): Kerntaken liggen op het terrein van sportstimulering/-promotie, beleidsondersteuning/-advisering, deskundighedsbevordering en communicatie. Ook adviseert SSF de provincie bijvoorbeeld bij aanvragen voor accommodatie- en evenementensubsidies;
- ongeorganiseerde sportaanbieders: Recreatie Sport Almere, welzijnsorganisatie De Schoor, Talent in Opleiding en Skiandri;
- exploitant gemeentelijke zwembaden: Optisport.

FOTO: STUDIO KASTERMANS (STADSARCHIEF ALMERE)

Verder vindt overleg en afstemming plaats met Almere City Marketing (ACM), de provincie Flevoland (zoals de regionale sportevenementen) sportbonden, het ministerie van VWS en OCW, NOC*NSF en het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen.

4.3 Informatie, communicatie en promotie

De gemeente is en blijft verantwoordelijk voor de voorlichting over de mogelijkheden voor sportbeoefening in Almere. Gerichte vragen kunnen worden gesteld per telefoon, via de website van de gemeente Almere, www.almere.nl, en via de webpagina van het sportloket op deze site. 'Almere Direct' is in voorbereiding en vangt naar verwachting de eerste vragen op. Daarnaast blijft er vraag naar brochures waarin informatie over de sportmogelijkheden en -voorzieningen zijn opgenomen. De uitvoering en eventuele bijstelling van het gemeentelijke sportbeleid blijft alleen mogelijk wanneer duidelijk inzicht is in de wensen en behoeften van de verschillende betrokkenen, zoals inwoners, verenigingen en commerciële marktpartijen. Wij willen het aanbod afstemmen op de vraag en daarbij blijft een goede communicatie vereist.

Een communicatie waarin sprake is van tweerichtingverkeer tussen betrokkenen. Naast de Almeerse sportverenigingen wordt ook het maatschappelijk veld uitgenodigd om mee te spreken op de informatie- en themabijeenkomsten. De nieuwsbrieven aan de verenigingen en de 'sportcafés' blijven behouden. Naast de functie van informatie dragen laatstgenoemde bijeenkomsten ook bij aan de profilering van het gemeentelijk sportbeleid. Verder vindt jaarlijks de Almeerse Sportverkiezing plaats. De beste sporters van het jaar ontvangen op deze verkiezing de Almeerse sporttrofee. Naast de uitreiking van de sporttrofee wordt een sportpenning ingesteld voor sporters met een uitzonderlijke sportprestatie.

Maatregelen en inspanningen

1. Brochure 'Almere Sportief'.
2. Brochure 'Aangepast sporten, sporten kan iedereen'.
3. Nieuwsbrieven aan de verenigingen via de nieuwsbrief Almere Sociaal.
4. Website bijhouden.
5. Themabijeenkomsten (sportcafés).
6. Deelname landelijke sportbenchmark.
7. Sportverkiezingen.
8. Sportpenning.
9. Netwerkbijeenkomsten.
10. Eindevaluatie sportbeleid 2009-2012 plus actualisering nieuw beleid.
11. Benutten rijksmiddelen.

4.4 Onderzoek en monitoring

Waar het sportbeleid tot nu toe breed is ingezet worden vanaf 2009 gerichte keuzes voorbereid en gemaakt. Resultaat- en effectmetingen zijn een middel om het beleid te evalueren en waar nodig aan te passen.

5. Financiën

5.1 Gemeentelijke exploitatie-middelen 2009 tot 2012

Uitvoering van alle in deze nota voorgestelde maatregelen zou in 2009 leiden tot een overschrijding van het beschikbare budget. Om in 2009 al uitvoering te kunnen geven aan nieuwe maatregelen is een afweging gemaakt tussen de bestaande en de nieuwe maatregelen. De keuze die is gemaakt past financieel en inhoudelijk volledig binnen de

begroting 2009. Er is een bedrag beschikbaar van ruim € 5 miljoen. In november 2008 is middels een amendement € 150.000 extra beschikbaar gekomen voor sport (€ 75.000) en cultuur (€ 75.000). Dit bedrag wordt als volgt besteed.

1. Ophoging van het activiteitenbudget van de playgrounds (speerpunt 1): € 30.000
2. Almeriade (speerpunt 2): € 25.000
3. Sponsorwerving ter bevordering van evenwicht tussen private en publieke financiering (speerpunt 2): € 20.000

Budgetverdeling 2009-2012

	2009 € x 1000	2010 € x 1000	2011 € x 1000	2012 € x 1000
Speerpunt 1	155	125	125	125
Speerpunt 2	609	562	482	512
Dichtbij eigen woonomgeving	764	897	817	847
Speerpunt 3	3.797	3.932	4.067	4.276
Speerpunt 4	181	226	201	181
Speerpunt 5	195	162	152	152
Stedelijk niveau	4.173	4.320	4.420	4.609
Speerpunt 6	115	110	110	110
Speerpunt 7	29	137	137	137
(Boven) regionaal	144	247	247	247
Informatie e.d.	72	85	85	135
Totaal	5.152	5.549	5.568	5.838
Beschikbaar	5.152	5.164	5.299	5.363
Kosten	-5.152	-5.549	-5.568	-5.838
Saldo	0	-385	-270	-475

De belangrijkste maatregelen die in 2009 worden uitgevoerd:

- blijvende subsidiëring van activiteiten op de playgrounds;
- blijvende subsidiëring van sportstimuleringsactiviteiten waarbij in 2009 voorstellen worden gedaan voor een verbetering van de effectiviteit. Dit betekent een aankondiging naar alle instanties die subsidie krijgen dat de kans tot afbouw/beëindiging bestaat;
- almeriade;
- laatste jaar BOS impuls Haven;
- sponsorwerving ter bevordering van evenwicht tussen private en publieke financiering;
- accommodatieplanning hoog op de agenda (De Wierden, sportpark West, zoekgebied tussen A6 en Lage Vaart, hockeycapaciteit, overdekt zwembadcapaciteit);
- verenigingsondersteuning van groot belang. Naast continuering bestaande ondersteuning door het Sportloket ook nieuwe inspanningen zoals Sport Support;
- afbouw van de ondersteuning aan BC/VC Omniworld;
- impuls voor talentontwikkeling, niet alleen via individuele ondersteuning maar ook door middel van ondersteuning aan verenigingen en het organiseren van masterclasses;
- commerciële kansen Topsportcentrum benutten;
- ondersteunen WK's, EK's, NK's;
- haalbaarheid onderzoeken nationaal trainingscentrum in de Voortuin in Almere Poort;
- Almere actiever in netwerk zetten, voor de langere termijn promoten als sportstad;
- jaarlijkse sportverkiezingen;
- ontwikkeling sportpenning;

- informatiebrochures, themabijeenkomsten en deelname aan de landelijke sportbenchmark.

Om tot deze lijst te komen is besloten een aantal dingen niet (meer) te doen of uit te stellen naar een volgend jaar onder voorbehoud van financieringsmogelijkheden. De belangrijkste zijn:

1. De aanvraag voor extra activiteiten op de playgrounds.
2. Aanbesteding sportbuurtwerk.
3. Onderzoek naar sportdeelname, zwemvaardigheid en dergelijke.
4. Plan ter versterking sportverenigingen (bijvoorbeeld aanstellen verenigingsmanagers).
5. Innovatiebudget voor nieuwe vormen van lidmaatschap.
6. Extra acquisitie van sportevenementen en toernooien in Topsportcentrum.

5.2 Gemeentelijk Investerings Plan (GIP)

In het GIP zijn middelen beschikbaar voor:

1. Op peil houden bestaande sportinfrastructuur.
2. Bestaande verenigingen op de bestaande sportparken zodanig faciliteren dat meer Almeerders lid kunnen worden van een sportvereniging.
3. Uitbreiden nieuwe accommodaties op basis van geïnventariseerde behoefte.
4. Herontwikkeling van bestaande locaties (de Wierden).
5. Stedelijke voorzieningen waar concrete initiatieven voor zijn en de behoefte aantoonbaar is.

Investeringen in buitensportaccommodaties

■ Aanpassingen kleedkamers/lockers voetbalverenigingen	
■ Aanleg kunstgrasveld Forza	
■ Uitbreiding parkeerplaatsen bij sportpark Klein Brandt	€ 900.000
■ Uitbreiding hockeycapaciteit (op sportpark Klein Brandt)	
■ Kunstgras AS '80 en overige aanpassingen op sportpark Klein Brandt	
■ Verplaatsingskosten sportverenigingen van sportpark de Wierden	
■ Aanpassingskosten zwembad Haven	
■ Reservering ten behoeve van aanleg skeelerbaan	
■ Reservering ten behoeve van wielersbaan	€ 3.000.000
Renovatie atletiekbaan in verband met afkeuring	€ 500.000
Zwembaden Haven en Poort	€ 8.100.000
Totaal	€ 12,5 miljoen

FOTO: TOPSPORTCENTRUM ALMERE

5.3 Meerjaren Investeringsprogramma Flevoland Almere 2007-2010

Er is een bedrag van € 100 miljoen beschikbaar voor het realiseren van krachtige impulsen voor de ontwikkeling van een uniek stedelijk klimaat in Almere en het versterken van de economische positie van Almere binnen de Noordvleugel van de Randstad. Voor sport zijn aanvragen ingediend waar van er één is gehonoreerd. Het betreft het initiatief voor een nationaal toptenniscentrum in Almere.

5.4 Rijksmiddelen

In 2007 is besloten tot de impuls brede scholen, sport en cultuur (combinatiefuncties). Met deze impuls is een rijksbijdrage gemoeid oplopend tot ruim € 47 miljoen in 2012. Vanaf 2009 komt Almere in aanmerking voor financiering waar een gemeentelijke cofinanciering voor nodig is die oploopt tot € 1 miljoen. Het besluit, of Almere combinatiefuncties gaat inzetten, moet nog worden genomen.

Inventarisatie overige rijkssubsidiestromen

- Voor de stimulering van netwerkvorming rond scholen en in buurten wordt in de periode 2009-2011 jaarlijks € 500.000 gereserveerd.
- Voor de stimulering van c.a. honderd gemeenten met een relatief grote gezondheidsachterstand hebben VWS, NOC*NSF en VNG de bestuurlijke

afspraken voor de Impuls Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB) ondertekend. VWS investeert de komende periode € 38 miljoen in deze impuls en deelnemende gemeenten investeren eenzelfde bedrag.

- Voor de ontwikkeling en toepassing van meer effectieve interventies is in 2009 € 1 miljoen euro beschikbaar, in 2010 en 2011 jaarlijks € 1,5 miljoen.
- Voor de ontwikkeling en verspreiding van aangepast sportaanbod wordt in de periode 2009-2011 jaarlijks € 800.000 beschikbaar gesteld.
- Voor de ondersteuning van vmbo-scholen wordt € 500.000 gereserveerd.
- Ter uitvoering van de impuls voor het mbo is een budget gereserveerd van jaarlijks € 600.000,-.
- In de periode 2007-2011 investeert de rijksoverheid € 15 miljoen ter stimulering van innovatieve sportaccommodatieconcepten (InnoSportNL).
- Met het beleid inzake talentontwikkeling is vanaf 2009 jaarlijks € 9,8 miljoen gemoeid. Hiervan is in de periode t/m 2012 € 8,4 miljoen beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling van CTO's (centra voor topsport en onderwijs). Wij zullen alert zijn op het beroep dat door ons, scholen of sportverenigingen kan worden gedaan op deze rijksmiddelen.

Bijlage

Geraadpleegde bronnen

Arcadis (2008), Sportaccommodaties Almere, periode 2008-2015 en 2030

Bureau voor Economie & Omgeving Buiten (2008), sport- en recreatievoorzieningen in Almere, planningsopgave tot 2030.

Gemeente Almere (2006), Werkplan 2006-2010 (van het college van B&W)

Gemeente Almere (2006), Jeugd en Vrije Tijd

Gemeente Almere (2006), Onderzoek sportdeelname

Gemeente Almere (2001), Beleidsplan sport 2002-2005, Blijvend in Beweging

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2005), Tijd voor sport- Bewegen, Meedoen, Presteren.

NRIT (2007), trendrapport, toerisme, recreatie en vrije tijd

Provincie Flevoland (2005), Sportnota Tijd voor Sport, notitie sportbeleid Flevoland 2005-2008

SCP (2007), de sociale staat van Nederland

SCP (2006), rapportage sport

TNO (2004/2005), Trendrapport bewegen en gezondheid

VRM Raad advies (2006), Groeten uit Holland

Colofon

Passie voor sport, Sportnota 2009-2012

Dit is een uitgave van de gemeente Almere,
Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO).

Uitgave:
December 2008

Samenstelling:
Hanneke van Rossum-Vleeschouwer, DMO

Redactie:
SBZ/communicatie

Vormgeving:
Frank Langedijk BNO

Fotografie:
Marieke Breed (tenzij anders vermeld)

Drukwerk:
Koninklijke Broesse & Peereboom

Oplage:
800 exemplaren

The mark of responsible forestry